

Střežení vlastního jazyka

Imám an-Newewí

Přeložila Petra HAITHAM

kontrola překladu: Alí Větrovec

Alláh, Nejvyšší, praví:

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ

“A člověk nevyřkne hlásku jedinou, aniž je vedle něho připraven dohlížitel.”

[Qáf: 18]

A On praví:

إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ

“Neb Pán tvůj neustále na cíhané stál.”

[al-Fadžr: 14]

Dříve jsem uvedl, co pro mne Alláh učinil snadným, z doporučených typů připomínek. Také bych do toho rád zahrnul věci, které jsou v řeči nežádoucí a zakázané, aby byla tato kniha kompletní vzhledem k rozhodnutím o slovních prohlášeních člověka, a souhrnná s ohledem na vysvětlení rozmanitých kategorií. Takže zmíním některé aspekty o nich, jichž si musí být každý muslim vědom. Většina věcí, které zde uvedu, je již dobře známa a z tohoto důvodu pro většinu z nich nebudu předkládat důkazy. A tak u Alláha leží úspěch. Vězte, že každý jednatel, který spadá do kategorie odpovědných za své skutky (mukellef¹) musí chránit jazyk před všemi druhy řeči, vyjma té řeči, která převážně sestává z nějakého prospěchu. Takže v situaci, kdy je shledáno, že mluvení a zdržení se hovoru v sobě obsahuje stejné množství prospěchu, pak je Sunna se toho vůbec zdržet. To proto, že dovolená řeč (rovnocenná v prospěchu a škodlivosti) dláždí cestu k tomu, co je zakázáno i nežádoucí. Spíše bude ve většině případů toto výsledkem a aplikací bezpečnosti v tomto bodě nebude schopno to v nejmenším zmírnit.

¹ Šarí'atsko-právně zodpovědný jedinec, tj. dospělý muslim, zdravé mysli.

Abú Hurejra (kež v něm Alláh nalezne zalíbení), vypravoval, že Prorok ﷺ pravil: **"Kdokoli věří v Alláha a Poslední den by měl mluvit dobře a nebo mlčet."**²

Tento hadís, na jehož autenticitě se učenci shodují, je jednoznačným důkazem, že člověk by neměl mluvit, není-li řeč dobrá – a to je řeč, která je převážně tvořena prospěchem. Takže - má-li kdo pochyby, zda je, nebo není jeho řeč tvořena prospěchem, tak by neměl hovořit.

Imám Aš-Šafi`i (Alláh mu budiž milostiv) pravil: *"Když si někdo přeje mluvit, tak je na něm, aby nejdříve myslel a až potom mluvil. Je-li prospěšné dobro v tom, co bude říkat, tak by měl hovořit. A pokud o tom pochybuje, tak by neměl mluvit, dokud se nezbaví všech pochyb."*

Abú Músá Al-Aš'arí (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval: *"Pravil jsem: 'Boží Posle! Který z muslimů je nejlepší?' On ﷺ odpověděl: 'Ten, před jehož jazykem a rukou jsou ostatní muslimové v bezpečí.'"*³

Sehl bin Se'ad (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) zaznamenal, že Boží Posel ﷺ pravil: **"Kdokoli mi může zaručit (že bude strážít) co je mezi jeho čelistmi a co je mezi jeho nohama, já se pro něj zaručím Rájem."**⁴

Abú Hurejra (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval, že slyšel Proroka ﷺ říkat: **"Věru bude služebník Boží mluvit slovo, aniž by si byl vědom jeho následků, a kvůli tomu bude uvržen do Ohně pekelného, dál než vzdálenost mezi východem a západem."**⁵

Ve vypravování Al-Buchářího, se objevují slova **"dál než vzdálenost mezi západem"** bez uvedení východu. Význam **"aniž si bude vědom"** zanmenají, že se nezastaví, aby zvážil, zda je jeho řeč dobrá, či nikoli.

Abú Hurejra (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval, že Prorok ﷺ pravil: **"Věru bude služebník mluvit slova, která těší Alláha, díky nimž mu bude dáno postavení, jakým ho Alláh pozvedne na mnoho úrovní. A věru bude služebník mluvit slova, která netěší Alláha, díky nimž mu nebude dáno dobré postavení, ale místo toho bude uvržen do Ohně pekelného."**⁶

Vypravuje se v Muwetta' od Imáma Málíka a knihách At-Tirmízího a Ibn Mádže od Bilála bin Al-Hárise Al-Muzního (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) že Posel Boží ﷺ pravil:

² Sahíh - Zaznamenal Al-Bucháří (11/308 z al-Feth) a Muslim (47)

³ Sahíh - Zaznamenal Al-Bucháří (1/54 z al-Feth) a Muslim (42)

⁴ Sahíh - Zaznamenal Al-Bucháří (11/308 z al-Feth)

⁵ Sahíh - Zaznamenal Al-Bucháří (11/308 z al-Feth) a Muslim (2988)

⁶ Sahíh - Zaznamenal Al-Bucháří (11/308 z al-Feth)

“Věru bude člověk mluvit slova, která těší Alláha a skrze něž si není vědom, co získal. Kvůli tomu pro něj Alláh zaznamená Svou spokojenost (s ním) až do dne, kdy se s Ním potká. Věru bude člověk mluvit slova, která netěší Alláha a skrze něž si není vědom, co získal. Kvůli tomu pro něj Alláh zaznamená Svou nespokojenost (s ním) až do dne, kdy se s Ním potká.”⁷

Sufján bin ‘Abdulláh (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) zaznamenal, že pravil: "Posle Alláha, pověz mi o věci, které bych se měl pevně držet." On y pravil: **“Pověz: ‘Věřím v Alláha’, a pak v tom vytrvej.”** Pravil jsem: 'Posle Alláha, co je nejdůležitější věc, které bych se měl u sebe bát?' Tak se ﷺ chytil za jazyk a pravil: **'Toto.'**⁸

At-Tirmízí pravil: **“Tento hadís je hasan sahih.”⁹**

Ibn Omar y vypravoval, že Boží Posel ﷺ pravil: **"Nemluvte příliš bez vzpomínání Alláha, neboť věru příliš mnoho mluvení bez vzpomínání Alláha zatvrzuje srdce. A věru lidé, kteří jsou nejvíce vzdáleni Alláhu jsou ti, kdož mají tvrdá srdce.”¹⁰**

Abú Hurejra (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval, že Posel Alláha ﷺ pravil: **"Komukoli je udělena ochrana od Alláha před zlem toho, co je mezi jeho čelistmi a před zlem toho, co je mezi jeho nohama, vstoupí do Ráje."** At-Tirmízí pravil, že hadís je hasan.¹¹

'Ukba bin 'Ámir (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval: "Pravil jsem: 'Posle Alláha, jak jeden dosáhne spasení?' On ﷺ odvětil: **‘Omezuj svůj jazyk, zůstávej doma a plač nad svými hříchy.’**¹²

⁷ Sahih - Zaznamenal At-Tirmízí (2420 z Tuhfetu l-Ahwezí), Ibn Mádža (3970), a Málík (2/985) cestou Muhammeda bin ‘Amra.

⁸ Sahih - Zaznamenal At-Tirmízí (2522 z at-Tuhfa), Ibn Mádža (3972) a Ahmed (3/413) cestou Az-Zuhrího na Muhammeda bin ‘Abdurrahmána bin Má’ize, na Sufjána bin ‘Abdulláha As-Sakáfího. Muslim (2/8-9 z Šerh Newewí). Zaznamenal to cestou Hišáma bin ‘Urwa ... Ačkoli hadís je autentický kvůli rozmanitým cestám vypravování. Jsem překvapen, že autor nepřisoudil tento hadís k Sahih Muslim, když se tam nalézá.

⁹ Tzn. méně než sahih a více než hasan.

¹⁰ Da’if - Zaznamenal At-Tirmízí (2523 a 2524) cestou Ibráhíma bin ‘Abdulláha bin Hátiba na ‘Abdulláha bin Dínára, od Ibn Omara. At-Tirmízí pravil: **“Toto je podivný hadís, neznáme jej vyjma vypravování Ibráhíma bin ‘Abdulláha bin Hátiba.”** Říkám: To je Ibn ‘Abdulláh bin al-Háris bin Hátib al-Džemhí. Ibn Abí Hátim ho uvedl v Al-Džerh we t-Te’díl (2/110) ale ani ho neschvaloval ani nekritizoval. Az-Zahebí ho uvedl v Mízánu l-‘Itidál (1/41) a uvedl tuto zprávu od něho jako jednu z jeho mála zpráv. Pak pravil: **“Nevím o žádné džerh (kritice paměti) vůči němu.”** Nedostatek povědomí o jeho paměťových schopnostech ho nezbytně neprohlašuje spolehlivým. Imám Málík uvedl toto vypravování ve své Muwatta (2/986) jako slova ‘Ísá bin Merjem.

¹¹ Sahih - Zaznamenal At-Tirmízí (2521 z at-Tuhfa) cestou Ibn ‘Idžlána od Abú Házima. Jeho řetězec je hasan protože Muhammed bin ‘Idžlán je čestný. Muslim od něho vypravuje pro podpurné zprávy. Tak je hadís sahih (autentický) kvůli svým podpurným důkazům.

¹² Sahih - Zaznamenal Ibnu l-Mubárák v az-Zuhd (134) a od něho Ahmed (5/259) a At-Tirmízí (2517 z at-Tuhfa) cestou od ‘Ubejdulláha bin Zuhra od ‘Alího bin Jezída. Jeho řetězec je velice slabý, protože jsou v něm dva defekty. Zaprvé, ‘Ubejdulláh bin Zuhr je slabý tradent a zadruhé ‘Alí bin Jezíd je velice slabý. Avšak Ahmed (4/148) jej zaznamenal cestou od Mu’áze bin Rifá’y a od ‘Alího bin Jezída. Tak je první defekt zvednut protože Mu’áz je čestný. Také At-Taberání (59) to zaznamenal cestou od Ibn Sawbána od jeho otce od Al-Kásima od Abú Umámy. Tento řetězec je hasan, tak je druhý defekt odstraněn.

Abú Sa'íd Al-Chudrí (kěz v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval, že Prorok ﷺ pravil: **“Když se syn Adama probudí ze spánku, celé jeho tělo hledá úkryt před jeho jazykem, říká: ‘Boj se Alláha s ohledem na nás, protože jsme tvou součástí. Takže jsi-li poctivý, i my budeme poctiví a jsi-li zkažený, budeme I my zkažení.’”**¹³

Umm Habíba (budiž s ní Alláh spokojen) vypravovala, že Prorok ﷺ pravil: **“Každá řeč syna Adama je proti němu, nikoli pro něj, vyjma přikazování dobra, zakazování zla a vzpomínání Alláha, budiž povznesen.”**¹⁴

Mu'áz bin Džebel (kěz v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval: **“Pravil jsem: ‘Posle Alláha! Pověz mi o skutku, který mne vezme do Ráje a udrží mne stranou Ohně pekelného.’ Pravil ﷺ: ‘Ptáš se mne na hlavní věc. Ale je to snadné pro toho, komu to Alláh, budiž povznesen, usnadní. Musíš uctívat Alláha, nepřidružovat k Němu nic. Musíš provádět modlitbu a platit Zakát. Musíš se postit o ramadánu a konat Hadž do Domu (Kába).’ Pak pravil: ‘Mám ti ukázat brány dobroty? Půst je štít, almužna zahlašuje hříchy jako voda zahlašuje oheň; a stejně tak modlení člověka v hloubi noci.’ Potom recitoval**

تَجَافَى جُنُوبَهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ

Boky jejich se lůžkům vyhýbají, neboť oni Pána svého z bázně i z touhy vzývají, a z toho, co jsme jim uštědřili, rozdávají.’ [as-Sedžda: 16]

Pak pravil: ‘Mám ti říct o vrcholu věci, jejím pilíři a nejvyšší části?’ Pravil jsem: ‘Ano, Posle Alláha!’ Pravil: ‘Vrchol věci je islám. Pilíř je modlitba a nejvyšší část je džihád. Mám ti říct, co kontroluje toto všechno?’ Pravil jsem: ‘Ano, Posle Alláha.’ Tak se chytil za jazyk a pravil: ‘Omezuj toto!’ Pravil jsem: ‘Proroku Alláha, budeme se zodpovídat z toho, co říkáme?’ On ﷺ pravil: **“Kěz by tě matka ztratila, Mu'ázi! Je něco jiného, co působí, že jsou taženi za tváře do Ohně pekelného, než úroda jejich jazyků?”¹⁵**

¹³ Hasan - Zaznamenal At-Tirmízí (2518 z at-Tuhfa), Ahmed (3/95-96), Ibn Al-Mubárek v az-Zuhd (1012) a jiní cestou od Hammáda bin Zejda od Abú Suhbá'a od Sa'ída bin Džubejra. Jeho řetězec je hasan (přijatelný), vypravěči jsou všichni spolehliví kromě Abú Suhbá'a. Jeho jméno je Suhejb a byl to propuštěnec Ibn 'Abbáse. Abú Zur'a a Ibn Hibbán ho prohlásili spolehlivým a mnozí od něho zaznamenali, tak je jeho hadís přijatelný.

¹⁴ Da'íf - Zaznamenal At-Tirmízí (2525 z at-Tuhfa) a Ibn Mádža (3974) cestou od Muhammeda bin Bišára. Tento hadís je slabý, neboť má dva defekty. První je Umm Sálíh, která je neznámou vypravěčkou. Druhým je Muhammed bin Jezíd Al-Chanís.

¹⁵ Sahíh - Zaznamenal At-Tirmízí (2616), Ibn Mádža (2973) a Ahmed (5/231) cestou od Mu'amera od 'Ásima bin Abí Nudžúda od Abú Wá'ila. Ahmed (5/235-236 a 245-246) jej také zaznamenal cestou od Šehra. Jeho řetězec je slabý, protože Šehr má špatnou paměť. Ahmed (5/234) ji také zaznamenal cestou od Ibn Al-Mughíry. Jeho řetězec je slabý, protože Abú Bekr (jeden z vypravěčů), kterýžto je 'Abdulláh bin Abí Merjem Aš-Šámí smíchal vypravování. Ale zbytek vypravěčů je spolehlivý. Tak se tyto rozmanité cesty navzájem posilují, inšá' Alláh.

Abú Hurejra (kéž v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval, že Prorok ﷺ pravil: **“Z dobroty islámu jednotlivce je, že se vzdá toho, co se ho netýká.”**¹⁶

‘Abdulláh bin ‘Amr bin Al-‘Ás, Alláh s ním budiž spokojen, vypravoval, že Prorok ﷺ pravil: **“Kdokoli zůstává zticha je zachráněn.”**¹⁷

Řetězec vypravěčů tohoto hadísu je slabý. Uvádím jej zde jen proto, abych tuto slabost odhalil, jelikož je to hadís dobře známý. Autentických hadísů podobných tomuto jsem zde uvedl mnoho a stačí to tomu, komu je udělen úspěch. Uvedu o tom nějaká slova v kapitole o pomlouvání. A u Alláha leží úspěch.

Co se týče vypravování zaznamenaných od selef ohledně této záležitosti, ta jsou také četná. Po vyslechnutí předchozích zpráv již není potřeba je zde uvádět. Avšak některé z nich krátce jmenujeme.

Dostalo se k nám, že Kass bin Sa’áda a Aksam bin Sejfí se jednou setkali a jeden z nich pravil druhému: *“Kolik chyb jsi byl schopen najít na synu Adamovu?”* Druhý odpověděl: *“Je jich příliš mnoho, aby šly sečíst, avšak ty chyby, které jsem byl schopen spočítat čítaly osm tisíc. Také jsem objevil věc, která, kdyby byla uvedena do praxe, všechny tyto chyby by zůstaly skryty.”* Zeptal se: *“Co je to?”* Odpověděl: *“Střežení jazyka.”*

Abú ‘Alí Al-Fudajl bin ‘Ijjád (rahimahulláh) pravil: *“Kdokoli omezuje svou řeč, aby byla v souladu s jeho skutky, bude minimalizovat svou řeč o tom, co se ho netýká.”*

Imám Aš-Šáfí’í (rahimahulláh) pravil svému studentovi Rabí’mu: *“Rabí’! Nemluv o věcech, které se tě netýkají, neboť věru pokaždé, když mluvíš slovo, ono tebe kontroluje a ty ho nekontroluješ!”*

‘Abdulláh bin Mas’úd (necht’ v něm Alláh nalezne zalíbení) pravil: *“Nic si nezaslouží uvěznění více, než jazyk.”*

Jiní stanovili: *“Příklad jazyka je příkladem divokého zvířete. Když ho nezavřete, vyrazí proti vám.”*

Abú l-Kásim Al-Kušejrí pravil ve slavné Risále: *“Mlčet je spása. A to je zásadní princip. A zůstávat zticha ve vhodných chvílích je charakteristikou menhúda¹⁸, právě tak jako mluvit, když je vhodné mluvit, je z nejčestnějších záležitostí.”*

¹⁶ Sahíh - Zaznamenal Málík (2/903) a jeho cestou At-Tirmízí (2420), což je: od Ibn Šihába, od ‘Alího bin Al-Husejna, od ‘Alího. Vypravěči tohoto řetězce jsou spolehliví, kromě toho že hadís je ve formě mursel. At-Tirmízí (2419) a Ibn Mádža (2976) jej zaznamenali cestou od Al-Awzá’ího. Tento řetězec je hasan, jeho vypravěči jsou spolehliví, vyjma Kurry bin ‘Abdurrahmána bin Hejwa’íla. V souhrnu je hadís autentický kvůli jiným zprávám a má podpurné důkazy od skupiny společníků.

¹⁷ Sahíh - Zaznamenal At-Tirmízí (2618), Ad-Dárimí (2/99) a Ahmed (2/159 a 177) z několika cest vypravování od Ibn Lahí’y. At-Tirmízí pravil: *“Podivný hadís, neznáme jej kromě zprávy Ibn Lahí’y.”* Tím myslí, že hadís je slabý, kvůli špatné paměti Ibn Lahí’y. Autor (An-Nawawí) s ním souhlasí. Avšak někteří vypravovali od Ibn Lahí’y a jejich zpráva od něho je autentická. Ibn Al-Mubárek ji zaznamenal ve své az-Zuhd (385) a tak i Ibn Wehb ve své al-Džámi’ (2/85). V souhrnu je hadís autentický.

¹⁸ Tj. toho, kdo je Alláhem veden.

A on (rahimahulláh) pravil: *“Slyšel jsem Abú ‘Alího Ad-Dakáka říci: “Kdokoli mlčí vzhledem k pravdě je tichý ďábel.”*

On také pravil: *“Co se týče priority těch, kdo se snaží v dobru zůstat zticha, pak to je proto, že vědí o zlých následcích, které pramení z mluvení a z toho, že duše je tím potěšena. Je tomu také kvůli chvályhodným rysům, které (takto) budou projevovat a protože ho to povede rozlišovat mezi dvěma typy – zda je řeč dobrá či naopak.”* Toto je rys těch, kdo se zasvětili náboženské oddanosti. A je to jeden z jejich pilířů vzhledem ke vzdělávání lidí. Co k tomuto bylo recitováno z poezie jest:

*“Střez svůj jazyk, ó lidstvo
A nedovol aby tě kousl neboť věru je to had
Kolík lidí je na hřbitovech
Co byli zabiti svým jazykem
Kdokoli se obává setkání s Ním,
Jest věru odvážným.”*

Zákaz pomlouvání a klevetění

Věť, že tyto dvě záležitosti patří mezi nejhanebnější a nejohavnější z věcí, jenže tou nejrozšířenější mezi lidmi, takže nikdo od nich není osvobozen vyjma několika málo. Takže začínám těmito dvěma, kvůli veřejné potřebě být před nimi varován.

Co se týče pomluvy (ghíba), nastává, když zmíníte něco o osobě (v její nepřítomnosti), co tato nenávidí, aby se to zmíňovalo, ať již se to týká jeho těla, jeho náboženské charakteristiky, jeho světských záležitostí, jeho samého, jeho fyzického zjevu, jeho povahy, jeho majetku, jeho potomka, jeho otce, jeho ženy, jeho sluhy, jeho otroka, jeho turbanu, jeho oděvu, jeho způsobu chůze, jeho úsměvu, jeho rozmařilosti, jeho zamračenosti, jeho veselosti nebo čehokoli, co se vztahuje k výše uvedenému. Podobně jestliže je to zmíněno slovy, v psaní, nebo když na to ukážete nebo upozorníte očima, rukou, nebo hlavou.

Pokud jde o tělo, pomlouváte, když řeknete: "je slepý", "kulhá", "je uslzený", "je holohlavý", "je malý", "je velký", "je černý", "je žlutý". Co se týče náboženských kvalit, tak je to, pokud řeknete: "je to hříšník", "je to zloděj", "je to zrádce", "je to utlačovatel", "bere modlitbu na lehkou váhu", "je shovívavý ke špíně", "nechová se dobře k rodičům", "neplatí řádně zekát", a "nevyhýbá se pomlouvání."

Pokud jde o světské záležitosti, pomlouváte, když řeknete: "má ubohé způsoby", "nedbá na lidi", "nemyslí si, že má nad ním někdo právo", "moc mluví", "moc jí a spí", "spí ve špatnou dobu", "sedává, kam nepatří."

Pokud jde o věci spojené s něčími rodiči, pak pomlouváte, když říkáte: "jeho otec je hříšník", "Ind", "Nabatejec", "černochoch", "povaleč", "je to rozsévavá zkáza", "obchodník s dobytkem", "truhlář", "kovář", "tkadlec."

Pokud jde o jeho charakter, pomlouváte, říkáte-li: "má špatné způsoby", "je arogantní", "je hašteřivý", "je prudký a ukvapený", "je tyranský", "je slabý", "má slabé srdce", "je nezodpovědný", "je pochmurný", "je zhýralý", atd.

Jeho oděv pomlouváte, když říkáte: "má široké rukávy", "má krátké lemy", "jaké špinavé šaty", a tak dále.

Zbylé kategorie lze vydedukovat v zásadě podle toho, co jsme uvedli, vezme-li se v úvahu, že zdrojem rozhodnutí je: *zmínění nějakého aspektu o někom, přičemž dotýčný nesnáší, aby to bylo zmíněno*. Imám Abú Hámid Al-Ghazálí citoval souhlas muslimských učenců s ohledem na pomlouvání: "Něčť zmínka o něčem u jiných lidí (v jejich nepřítomnosti) z toho, co nenávidí, aby se o tom ní mluvilo."

Autentické hadísy, které toto objasňují budou uvedeny později.

Co se týče klevetění (nemíma), to je když někdo přebírá a předává řeči jedné skupiny jedinců ke druhé s úmyslem působit svár mezi nimi.

Toto jsou definice obého.

Co se týče rozhodnutí o nich, jsou zakázány podle jednomyslného souhlasu muslimských učenců.

Jasný důkaz v Koránu, Sunně souhlas ummy naznačuje tento zákaz.

Alláh praví:

وَلَا يَغْتَابَ بَعْضُكُم بَعْضًا

"A nepomlouvejte se vzájemně!" (al-Hudžurát: 12)

A On praví:

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ

"Běda každému pomlouváči." (al-Humaza: 1)

A On praví:

وَلَا تَطِيعُ كُلَّ حَلِافٍ مَّهْيَبٍ هَمَّازٍ مَشَاءٍ بِنَمِيمٍ

"Neposlouchej žádného ... klevetníka s pomluvami obcházejícího." (al-Kalem: 11)

Huzajfa (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval, že Prorok (mír a požehnání s ním) pravil: "*Klevetník nevejde do Ráje.*"¹⁹

Ibn 'Abbás (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval, že Boží Posel ﷺ jednou procházel kolem dvou hrobů a pravil: "*Věřu oni oba jsou trestáni - a nejsou trestáni za nic velkého.*" Ve verzi od Al-Buchářího stojí: "*Přesněji - za něco většího.*" "*Pokud jde o prvního, tak ten chodil kolem a šířil klepy (nemíma) a ten druhý se nechránil před vlastní močí.*"²⁰

Učenci říkají, že význam "*nejsou trestáni pro nic většího*" je podle jejich názoru "nejsou trestáni za větší hřích" nebo "něco většího přestali dělat."

¹⁹ Sahíh – Zaznamenal Al-Bucháří (10/472 z al-Fath) a Muslim (105), a znění je jeho.

²⁰ Sahíh – Zaznamenal Al-Bucháří (1/317 a 322, 3/222-223 a 242) a Muslim (292).

Abú Hurejra (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval, že Boží Posel ﷺ jednou pravil:

“Víte, co je pomlouvání?” Pravili: *"Alláh a Jeho Posel to vědí nejlépe."* On pravil: **“Zmíníte-li něco o svém bratru** (v jeho nepřítomnosti) **co nenávidí** (aby bylo zmíněno).”
Bylo řečeno: *"Co když to na mém bratru existuje, co jsem o něm řekl?"* On ﷺ pravil: **“Pokud na něm lze shledat, co říkáš, tak jsi ho pomlouval. A pokud to na něm nelze najít, tak jsi ho pošpinil.”**²¹

Abú Bakra (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval, že Boží Posel ﷺ pravil ve svém kázání o Dni oběti během Pouti na rozloučenou: **“Věru vaše krev, váš majetek a vaše čest jsou vám svaté, v této naší zemi, v tomto našem měsíci”** **Nepředal-li jsem snad?**²²

'Áiša (radiAlláhu 'anhá) vypravovala: *"Ukázala jsem Prorokovi ﷺ rukou a řekla, že Sařija je tak a tak."* (někteří vypravěči dodávají, že byla nízkého vzrůstu). *Načež on ﷺ: “Pronesla jsi slovo, které kdyby se smíchalo s mořskou vodou, dozajista by ji pošpinilo.”*

At-Tirmízí pravil že tento hadís je hasan sahíh. Říkám, že slovo pošpinit (mezedže) znamená: *“kdyby byla (její slova) smíchána s vodou, změnila by její chuť a vůni, kvůli míře svého zápachu a odpornosti.”*

Tento hadís je jedním z nejsilnějších důkazů pro zákaz pomlouvání, ne-li největším. A nevím o jiném hadíse, který dosahuje této úrovně s ohledem na odsouzení pomlouvání.

وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ

“Ani nehovoří z vlastního popudu svého. Je to vnuknutí pouze, jež bylo mu vnuknuto.” (an-Nedžm: 3-4)

Prosíme Alláha, Nejštědřejšího, o jeho laskavost a odpuštění za všechny ohavné skutky.

Anas (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) ve vyprávění o Noční cestě uvedl, že Boží Posel ﷺ pravil: **“Když jsem vystoupal, narazil jsem na lidi s nehty z mosazi, se kterými si škrábali tváře a prsa. Tak jsem pravil: 'Kdo jsou tito lidé, Džibríle?' Pravil: 'To jsou ti, kdo jedí maso lidí'²³ a zneuctívají je.”**²⁴

Také se vypravuje od Sa'ida bin Zajda (kež v něm Alláh nalezne zalíbení) že Prorok ﷺ pravil: **“Věru, jedna z nejhorších podob ribá²⁵ je být neoprávněně lhostejný k muslimské cti.”**²⁶

²¹ Sahíh - Zaznamenal Muslim (2589).

²² Sahíh – Zaznamenal Al-Bucháří (1/199 z al-Fath).

²³ Sahíh – Zaznamenal Abú Daúd (4875), At-Tirmízí (2624 z at-Tuhfa) a Ahmed (6/189) cestou od Sufjána bin 'Alího bin Al-Akmara. Jeho řetězec je autentický, jeho vypravěči jsou spolehliví.

²⁴ Pozn. překladatele: Toto je odkaz na pomlouvání, jelikož Alláh ho srovnává s jezněním lidského masa ve Svých slovech (ve významu): **“Nevyzvídejte a nepomlouvejte se vzájemně! Což si někdo z vás přeje jíst maso bratra svého mrtvého - vždyť by vám to bylo odporné!”** (al-Hudžurát: 12).

²⁵ Tj. úroku.

Abú Hurejra (kéž v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval, že Posel Alláha ﷺ pravil: *“Muslim je bratrem muslima. Nezrazuje ho, nelže mu a neopouští ho. Majetek muslima je svatý pro muslima a rovněž jeho čest a jeho krev. Bohabojnost je právně zde!“ A ukázal si na prsa. Je dostačující zlo pro osobu, když přezírá svého bratra.*²⁷

At-Tirmízí pravil, že je to hasan hadís. Já říkám, že neexistuje hadís větší co do výhodnosti a početnější v odměně, než je tento. A u Alláha leží úspěch.

Důležité poznámky vztahující se k omezení pomlouvání

V předchozí kapitole jsme stanovili, že pomlouvání je, když jedinec zmíní něco o osobě (v jeho nepřítomnosti), co by se mu nelíbilo, že to bylo zmíněno – ať ve slovním prohlášení, v psaní nebo gestem či ukázáním očima, rukou nebo hlavou.

Směrnice:

Cokoli, čím ostatní pochopí nedostatky nacházející se na muslimovi, tak to se považuje za pomlouvání a je to zakázáno. Příkladem toho je, když někdo poví ostatním, že “ten a ten” jednotlivec chodí kulhavě nebo chodí jako by měl hrb či něco podobného z aspektů, které si jeden přeje vypravovat za účelem druhého ponížit. Toto všechno je harám – zakázáno. V tomto ohledu neexistuje odlišný názor. Jiným příkladem je, když autor uvede specifického jedince ve své knize, pravíc “Ten a ten praví toto...” ve snaze ho ponížit a zneuctít. Toto je harám.

Avšak je-li záměrem objasnit omyl osoby, aby nebyla následována, nebo objasnit nedostatky ve vědění, aby nesvedl ostatní nebo nebyl jeho názor přijat, tak to není pomlouvání. Spíše než cokoli je to rada, která je povinností a za co bude odměněn, pokud je tím, co opravdu zamýšlel.

Podobně, pokud autor nebo někdo jiný hovoří obecně, praví “tito lidé” nebo “tato skupina praví tak a tak a toto je “omyl” nebo “chyba” nebo “ignorance” nebo “nedbalost” nebo něco podobného tak to není pomlouvání. Pomlouvání je je zmínění specifického jednotlivce nebo skupiny lidí (ať jménem nebo náznakem).

Mezi zakázané typy pomlouvání patří, řekne-li někdo:

“Někteří lidé dělají to a to” nebo “někteří z učenců” nebo “někteří, kdo tvrdí, že jsou vzdělaní” nebo “někteří z muftíjů” nebo “někteří, kdo se připisují napravování ummy” nebo “kteří si nárokují střídmost” nebo “jistí lidé, kteří kolem nás dnes procházeli” nebo

²⁶ Sahíh – Zaznamenal Ahmed (3/224) a Ibn Abí ad-Dunjá v as-Sámat (165 a 572) od Abú l-Mughíry. Zaznamenal také Abú Daúd (4878-4879). Celkem je hadís v podobě mewsííl autentický a Alláh ví nejlépe.

²⁷ Sahíh – Zaznamenal Ahmed (3/224), Ibn Abí ad-Dunijá v as-Sámat (165 a 572). Jako sahíh v jiném podání zaznamenal i Abú Daúd (4876), Ahmed (1/190) a al-Hajsem bin Kulejb v al-Musned (2/30) cestou od ‘Abdulláha bin Abí Husejna od Nawfíla bin Masáhika. Tento řetězec vypravěčů je autentický – všichni vypravěči jsou spolehliví. Hadís má podpůrné důkazy v jiných podáních, zaznamenaných Al-Bará’em bin ‘Azibem, ‘Abdulláhem bin Mes’údem a ‘Abdulláhem bin ‘Abbásem. Viz at-Terghíb (3/503-505).

“jistí lidé, které jsme viděli” nebo něco podobného “...dělalí to a to”, aniž někoho označí, ale ten, ke komu se mluví, si uvědomí, kdo tito jedinci konkrétně jsou, kvůli tomu, že mluví ho příměje pochopit, kdo jsou (svými slovy).

Mezi tyto typy také spadá:

Pomlouvání zbožných osob a vzdělaných jedinců, neboť ti se obracejí ke spáchání pomluvy způsobem, který příměje ostatní porozumět (o kterou jde osobu, bez jejího jemnování), jako čehosi, co je jasné k porozumění. Tak například, když je někomu z nich řečno: "Jaký je ten a ten?" Odpoví: "Kéž nás Alláh napraví" nebo "Kéž nám Alláh odpustí" nebo "Nechť ho Alláh napraví" nebo "Prosíme Alláha o prominutí!" nebo "Chválíme Alláha, že nás nezkouší pádem do temnoty" nebo "Hledáme u Alláha úkryt před zlem" nebo "Kéž nás Alláh ochrání před nedostakem cudnosti" nebo "Alláhu, přijmi naše pokání", a vše, co se tomu podobá, takže si druhý uvědomí nedostatky té osoby. Toto všechno patří mezi zakázané druhy pomlouvání.

Podobně je to stejné u toho, kdo praví: "Ta a ta osoba je zkoušená tím, čím jsme byli všichni zkoušeni" nebo "jeho majetek je prostředkem zkoušky" nebo "všichni jsme se dopustili takového skutku."

Toto jsou typy příkladů ohledně této věci. A pokud tomu tak není, pak se musíme obrátit zpět k původnímu principu pomlouvání, což je: Jeden způsobí, že posluchači rozumí chybám nacházejícím se na jistých lidech (dokonce aniž uvede jejich jména), jak bylo stanoveno dříve. Tomuto všemu lze rozumět z předpokladů hadísu ze Sahíhu Muslimova, který jsme uvedli v předchozí kapitole, jako v jiných ohledně omezení pomlouvání. A Alláh ví nejlépe.

Vězte, že stejným způsobem jako je pomlouvání zakázáno tomu, kdo mluví, je podobně zapovězeno toho, kdo mu naslouchá a schvaluje to. Tak je povinné pro toho, kdo slyší, jak se někdo chystá spáchat zakázanou formu pomlouvání, zakazovat mu to dělat, dokud se nebojí otevřené škody, která by z toho vyústila. Ale pokud se bojí (újmy) tak je povinné odmítnout pomlouvání v srdci a vzdálit se od shromáždění, je-li toho schopen. Má-li schopnost odmítnout to jazykem nebo ukončit pomlouvání změnou tématu, tak je to od něj požadováno. A pokud to neudělal, dopustil se neposlušnosti (tj. zhřešil).

Pokud vysloví jazykem: "Buď zticha!" zatímco v srdci si přeje, aby to pokračovalo, pak Abú Hámid Al-Ghazálí pravil: *"Toto je pokrytectví. Nevzdaluje je ho to od hříchu, v němž je. Naopak, musí to nenávidět i v srdci."*

Je-li nucen zůstat na shromáždění, kde se odehrává pomlouvání a bojí se ho zakázat, nebo ho zakáže a není to od něj přijato a nenajde způsob, jak se od nich odtrhnout, tak je zakázáno naslouchat a dávat pozor. Namísto toho by mělo být jeho cestou ven připomínání Alláha (zikr) buď jazykem a v srdci nebo jen v srdci. Nebo by měl myslet na něco jiného za účelem zaměstnat se a nemuset to poslouchat. Pokud toto udělal, toto slyšení bez naslouchání nebo dávání pozor mu neuškodí, dokud je v tomto popsáném stavu. Pokud je potom schopen se od nich vzdálit, zatímco stále pomlouvají, pak je to povinnost. Alláh praví:

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَتَّبِعْهُ بَعْدَ الذِّكْرِ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

A jestliže uvidíš ty, kteří tlachají o znameních Našich, tak se od nich vzdal, dokud nebudou hovořit o něčem jiném. A dá-li ti satan na to zapomenout, nezdržuj se poté, když sis to znovu připomněl, mezi lidmi nespravedlivými! (al-An'ám 68)

Bylo zaznamenáno, že Ibrahím bin 'Azzám byl jednou pozván na svatební slavnost. Zúčastnil se jí a narazil na lidi, kteří hovořili o muži, který nepřišel, řkouce, "Je opravdu líný." Ibrahím řekl, "Toto jsem na sebe přivedl, že jsem navštívil místo, kde se lidé navzájem pomlouvají." Tak odtamtud odešel a nejedl tři dny.

Co se o tom recituje z poezie, je:

*A braň svým uším slyšet hanebnou řeč
Tak jako bráníš jazyku, aby ji mluvil
Protože když tuto hanebnou řeč posloucháš
Jsi partnerem toho, kdo ji mluví, tak uvažuj*

Jak se vyhnout pomlouvání?

Věz, že tato sekce sestává z mnoha důkazů z Koránu a Sunny, avšak, já to zkrátím uvedením pouze několika z nich. Takže komukoli je věnován úspěch od Alláha, ten z nich bude mít užitek. A komukoli není věnován úspěch, tomu neprospěje, ani kdyby viděl celé svazky důkazů.

Hlavním tématem této kapitoly, je nechat každého čtenáře aplikovat všechny texty, které jsem uvedli o zákazu pomlouvání, na sebe a pak uvažovat o slovech Alláha:

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ

A člověk nevyřkne slovo jediné, aniž je vedle něho připraven dohlížitel.

(Qáf 18)

إِذْ تَلَقَّوْنَهُ بِأَلْسِنَتِكُمْ وَتَقُولُونَ بِأَفْوَاهِكُمْ مَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمٌ

A považovali jste to (pomluvy) za nicotné, zatímco u Boha je to nesmírné.

(an-Núr 15)

A autentický hadís uvedený výše: "Věru vyřkne služebník Boží slovo, aniž by si byl vědom jeho následků, a kvůli tomu bude uvržen do Ohně pekelného."²⁸

Musí také uvažovat o všech dalších důkazech, které jsem uvedli v předchozích kapitolách ohledně strážení jazyka a pomlouvání. Je na každém jedinci připojit a aplikovat tyto texty na všechna svá slova tak, že si bude pro sebe říkat, "Alláh je se mnou", "Alláh o mně svědčí", "Alláh mne sleduje".

Někdo jednou řekl Al-Hasanovi Al-Basrímu, "Pomluvil jsi mne." Privil: "Kdo jsi, abych věděl ke komu jdou mé dobré skutky?" A Abdulláh bin Al-Mubáarak privil: "Kdybych někoho pomlouval, tak bych pomlouval své rodiče, protože ti mají největší právo na mé dobré skutky."

²⁸ Sahíh – Zaznamenal at-Tirmízí (1992) cesou od Hišáma bin Se'ada od Zejda bin Aslema od Abú Sáliha. At-Tirmízí prohlásil za hasan, a je to jak privil. Má jinou cestu vypravování zaznamenanou Muslimem (2564) a Ahmedem (2/277, 311 a 360) od Abú Sa'ída. Autor (rahimahulláh) zapoměl uvést tyto cesty vypravování.

Jaké druhy pomlouvání jsou dovolené?

Vězte, že ačkoli pomlouvání je zakázáno, stává se dovoleným za určitých okolností, je-li děláno pro prospěšný účel. Co ho dělá dovoleným je platný a legitimní cíl, kterého nelze dosáhnout jinak (než pomlouváním). Tyto cíle lze rozdělit do šesti kategorií.

1. Útlak – Je dovoleno tomu, kdo je utlačován, stěžovat si na svou situaci vládci nebo soudci, nebo komukoli, kdo je držitelem autority a je schopen ustavit mu spravedlnost proti utlačovateli. Měl by říct, “Ten a ten mi ublížil” a “provedl mi tu a tu věc” a “nutí mě k tomu a tomu” atd.
2. Hledání pomoci v měnění zla a navrácení hříšnika zpět k tomu, co je správné – měl by říct jedinci, u něhož očekává schopnost zkoncovat se zlem “Ta a ta osoba dělá to a to, tak tomu zabraň” nebo něco podobného. Jeho cílem by mělo být hledat způsob, jak definitivně ukončit zlo. Pokud nemá na mysli tento cíl tak je mu to zakázáno (zmínit).
3. Usilování o fatwu (náboženské rozhodnutí) – může se říci muftímu (učenci schopnému vydat fatwu) “můj otec”, “můj bratr” nebo “ta a ta osoba mi takto ublížila”. “Má právo to udělat?” “Jak bych měl pokračovat, abych získal svoje práva a ukončil tento útlak” a tak dále. Podobně může říct, “moje žena mi provedla to a to” nebo “můj manžel udělal takovou věc”. To je dovolené z důvodu nezbytnosti, ale lepší, z důvodu opatrnosti, je říct “co byste řekl o člověku, který udělal takovou věc?” nebo “vezměme manžela” nebo “zvažme manželku, která udělá takovou věc”, (aniž se řekne “moje”) atd.

Takto bude cíle dosaženo, aniž bychom se uchýlovali ke specifikování dotyčné osoby. Přesto určit jedince jménem je dovoleno (za těchto okolností) podle hadísu od Hind (radiAlláhu anha), který uvedeme později, z vůle Alláha, když řekla Poslu Alláha, “*Abú Suffán* (její manžel) *je lakomec.*” A Boží Posel ﷺ jí to nezakázal.

4. Varování a rada muslimům před zlem – Vzhledem k tomuto existuje několik hledisek, mezi něž patří: prohlásit někoho neschopným na poli vypravování hadísů a podávání svědectví. Toto je dovoleno, podle konsenzu. Spíše je to povinností, kvůli potřebě. Jiným případem je, pokud si jedinec přeje vstoupit do vztahu s jinou osobou skrze sňatek, obchod, svěření mu majetku, svěření mu něčeho nebo jinou z každodenních záležitostí, pak je vaší povinností uvést tomuto jedinci, co víte o osobě, se kterou se chce dát dohromady, s úmyslem mu poradit. Můžete-li dosáhnout svého cíle prostým řečením, “Není pro tebe dobré se s ním spojit v obchodní věci” nebo “v manželském svazku” nebo slovy: “Neměl bys to dělat” nebo něčeho podobného, potom uvedení jeho špatné charakteristiky není dovoleno. Ale pokud nejde dosáhnout cíle jinak, než konkrétním vysvětlením podmínek osoby, tak to můžete uvést podrobně. Jiný případ je, když vidíte, jak někdo kupuje výrobek od jedince, který je znám krádežemi, nebo smilněním, nebo pitím nebo něčím podobným. Je potom vaší povinností to říct kupujícímu, pokud o tom dosud neví. A tento případ není omezen jen tímto příkladem. Naopak se to vztahuje i na případ, že víte, že zboží, které prodává, je poškozené. Pak je vaší povinností to osvětlit kupujícímu, pokud o tom neví.

Jiný případ je, když vidíte hledače znalosti chodit k inovátorovi nebo odchýlenému brát od něho vědění a máte obavu, že by ho to mohlo ovlivnit. V této situaci mu musíte poradit o stavu inovátora, za podmínky, že vaším jediným úmyslem bude poradit. A to je cosi, v čem se lidé často mýlí, neboť mluvčí možná “radí” jen proto, že žárlí (na osobu před kterou varuje). Nebo ho šejtán oklame, aby si myslel, že to, co dělá je rada a zájem a on tomu uvěří.

Jedním posledním příkladem je, když je osoba v určitém vedoucím postavení, které neplní, jak by měl, buď protože se na to nehodí, nebo protože je hříšník a nedbalý atd. V tomto případě se to musí sdělit jeho nadřízenému, aby mohl být odvolán a odpovědným učiněn někdo vhodnější. Nebo aby o tom nadřízení věděli a mohli se s ním podle toho vypořádat a nebyli jím klamáni, a tak se mohou pokusit ho povzbudit anebo ho nahradit.

5. Když otevřeně projevuje své zlé skutky nebo inovace – Příkladem tohoto je, když někdo otevřeně projevuje svou konzumaci alkoholu, nezákonnou konfiskaci něčího majetku, nespravedlivé zvedání daní a jejich neoprávněné zmocnění se. Tak je dovoleno mluvit o tom, co jedinci dali najevo veřejně. Ale je zakázáno mluvit o jejich dalších defektech, pokud nespádají do některých kategorií dovoleného pomlouvání.
6. Charakteristika – Je-li někdo mezi lidmi znám svou přezdívkou, “ten s kalným zrakem”, “ten kulhavý”, “hluchý”, “slepý”, “šilhavý”, “ten se spláclým nosem”, nebo něco takového, pak je dovoleno ho tak označit za účelem identifikace. Avšak není dovoleno to aplikovat, pokud je cílem ho ponížit. Pokud ho lze identifikovat podle jiného (vhodnějšího) označení, tak je to upřednostněno.

Toto je šest případů, kdy učenci stanovují, že pomlouvání je dovoleno, pokud se děje v souladu s uvedenými směrnicemi.

Z těch, co zaznamenali podobné tomu, co jsem uvedl je Abú Hámid Al-Ghazálí ve své knize Al-Ihijá a také jiní učenci. Důkaz pro dovolenost pomlouvání lze nalézt v autentických a dobře známých ahadís. Navíc existuje shoda mezi učenci ohledně dovolenosti pomluvy v těchto šesti případech.

Vypravuje se v obou sbírkách Sahih, že Áiša (radija lláhu ‘anhá) řekla: “**Jeden člověk žádal o dovolení vstoupit do Prorokova domu a on ﷺ řekl, “Dovol mu vstoupit, co za zlého bratra ke svým příbuzným jde.”**²⁹

Al-Buchári užil tento hadís jako důkaz pro dovolenost pomlouvat lidi pohoršení a pochyb.

Ibn Mes’úd (kéž v něm Alláh nalezne zalíbení) vypravoval, “**Posel Alláha ﷺ rozdělil část (válečné kořisti) mezi lidi a muž z Ansár řekl, ‘Při Alláhu, Muhammad neměl při tomto na mysli Boží tvář (tj.nebyl spravedlivý). Tak jsem šel k Božímu Poslu ﷺ a informoval ho o tom. Jeho tvář se změnila (tj.rozhněval se) a řekl: ‘Kéž se Alláh smiluje nad Músou. Byl věru zneužíván hůře, ale byl trpělivý.’**³⁰

²⁹Sahih, stanoveno dříve.

³⁰ Sahih, zaznamenal al-Buchári (10/471 z Al-Feth) a Muslim (2591).

V některých podáních tohoto hadísu Ibn Masúd řekl: *“Pravil jsem, nevstáhnou jinou řeč k němu, po tomto.”*

Al-Buchári užil tento hadís jako důkaz, že je dovoleno informovat bratra o tom, co o něm bylo řečeno. ‘Áiša (radija lláhu ‘anhá) vypravovala, že Boží Posel ﷺ jednou řekl, *“Nemyslím, že tato osoba a tato osoba vědí něco o našem náboženství.”*³¹

Al-Lejs bin Se‘ad, jeden z vypravěčů tohoto hadísu, pravil: *“Byli to dva z tehdejších pokrytců.”*

Zejd bin Arkám (kež v něm Alláh nalezne zalíbení), vpravěl: *“Vydali jsem se na cestu s Prorokem ﷺ a lidé trpěli velkými obtížemi (kvůli nedostatku zásob jídla). Tak ‘Abdulláh bin Ubejj³² řekl svým společníkům: “Neutrácejte na ty, kdo jsou s Alláhovým Poslem, aby se rozprchli a odešli od něho.” Pravil: ‘Pokud se vrátíme do Medíny, jistě ti nejctnostnější z ní vyženou nízké. Tak jsem šel za Prorokem ﷺ a informoval jsem ho o tom. Poslal pro ‘Abdulláha bin Ubejje a zeptal se ho, ale Abdulláh bin Ubejj přísahal, že to neudělal. Tak lidé řekli, ‘Zejd zalhal Alláhovu Poslu.’ A co řekli mě velice zarmoutilo. Později Alláh zjevil potvrzení mých slov, ve Svém prohlášení:*

إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ

“Když k tobě přicházejí pokrytci...” [Súra Munafiqín]³³

Také existuje hadís od Hind (radiAlláhu anha), ženy Abú Sufjána, v níž řekla Prorokovi ﷺ, *“Abú Sufján je lakomec.”*³⁴

A také hadís Fátimy bint Kajs (radija lláhu ‘anhá) když jí Prorok ﷺ řekl (ohledně přijetí nabídky jednoho ze dvou nápadníků), *“Mu‘áwija je zcela chudý. A pokud jde o Abú Džehma, tak ten neváhá sundat hůl z ramen (tj.bije svoje ženy).”*³⁵

Co by měl člověk dělat, když slyší, že jeho šejch, přítel nebo někdo jiný, je pomlouván?

Vězte, že je na tom, kdo slyší, že je muslim pomlouván, tomu oponovat a bránit tomu, kdo pomlouvá. Pokud ho není schopen zastavit řečí, měl by ho zastavit rukou. Pokud není schopen udělat ani jazykem ani rukou, tak by měl vstát a opustit shromáždění. A pokud slyší, že je jeho šejch (učitel) pomlouván nebo někdo, kdo má nad ním právo, nebo jestli patří pomlouvaná osoba mezi spravedlivé a šlechtné, tak zájem o něj, který jsme uvedli, by měl být větší.

Abú Dardá, kež je s ním Alláh spokojen, uvedl, že Prorok ﷺ pravil, *“Kdokoli se odvrátí pryč od poškozování cti svého bratra, Alláh odvrátí jeho obličej od Ohně Pekelného o Soudném dni.”*³⁶

³¹Sahih – zaznamenal al-Buchári a Muslim a jeho kontrola předcházela.

³²Sahih – zaznamenal al-Buchári a Muslim a jeho kontrola předcházela.

³³Sahih, zaznamenal al-Buchári (10/485 z Al-Feth).

³⁴Byl vůdcem pokrytců v Medíně. Po jeho smrti Alláh zjevil verše, příkazující Prorokovi ﷺ aby se za něj nekonaly pohřební modlitby.

³⁵Sahih – Zaznamenal al-Buchári (8/664 a 646-648 z Al-Feth) a Muslim (2772).

³⁶Sahih – Zaznamenal al-Buchári (9/504 z Al-Feth) a Muslim (1714).

A je zaznamenáno v Sahíh Bucháří a Muslima od 'Itbána, nebo jak někdo říká 'Utbána, v jeho dlouhém a slavném hadíse, v níž řekl: *“Prorok ﷺ se postavil k modlitbě, tak lidé řekli: “Kde je Málík bin al-Duchšúm?” Někdo řekl: „Ten pokrytec! Alláh a jeho Posel ﷺ ho nemilují!” Tak Prorok ﷺ pravil: “Neříkej to! Nevidíš, že pravil Lá iláhe ille lláh (není božstva kromě Boha), toužíce tak po tváři Boží?”*³⁷

A je zaznamenáno v Sahíh Muslim od Al-Hasana Al-Basriho, že A'izz bin Amr, Alláh s ním buď spokojen, jeden ze Společníků Alláhova Posla ﷺ, vstoupil v přítomnosti 'Ubejdulláha bin Zijáda a pravil: *“Můj synu, slyšel jsem jak Posel Alláha ﷺ pravil: “Vpravdě nejhorším zlem vůdců jsou vládcí utlačovatelé, tak pozor na ně.” Tak mu řekl: “Sedni si, protože jsi z nejbezpečnějších zmetků ze Společníků Muhammedových.” Tak odpověděl: “Byli mezi nimi bezcenní zmetci? Spíš se bezcenní zmetci objevili po nich v těch ostatních.”*³⁸

Ka'ab bin Málík ve svém dlouhém hadíse týkajícím se jeho pokání uvádí, že Prorok ﷺ pravil, když seděl s nějakými lidmi z Tabúku: *“Co Ka'ab bin Málík udělal?” Muž z Benú Selema řekl: “Posle Boží, krása jeho pláště a sebechvála jeho parády ho svedly a zadržely (tj.před účastí na výpravě).” K tomu mu Mu'áz bin Džebel, budiž s ním Alláh spokojen, řekl: “Jakou zlou věc jsi vyslovil! Přísahám Alláhu, Posle Boží, nevíme o něm nic, než dobré. A Boží Posel ﷺ zůstal zticha.”*³⁹

Džábir bin Abdulláh a Abú Talha, budiž s oběma Alláh spokojen, vypravovali, že Boží Posel ﷺ řekl: *“Žádný muslim neopustí jiného muslima na místě, kde je jeho bohabojnost porušována a jeho čest snižována, vyjma pokud ho Alláh zanechá na místě, kde by měl rád jeho podporu. A žádný muslim nebude pomáhat jinému muslimovi na místě, kde je jeho bohabojnost porušována, vyjma pokud mu Alláh pomůže na místě, kde by měl rád jeho podporu.”*⁴⁰

Mu'áz bin Anas, budiž s ním Alláh spokojen, že Prorok ﷺ pravil: *“Kdokoli chrání věřícího před pokrytcem, Alláh mu sešle anděla, který bude chránit jeho maso o*

³⁷ Sahíh – Zaznamenal Muslim (1480).

³⁸ Hasan nebo Sahíh – zaznamenal At-Tirmízí (1996), Ahmed (6/450), ad-Dewlábí v al-Kuná (1/124) a Ibn Abí ad-Dunija v as-Sámat (250) cestou od Abú Bekra an-Nehšeliho od Marzúka bin Abí Bekra at-Tejmiho od Umm ad-Dardá. At-Tirmízi uvedl, že je to hasan hadís. Je to, jak řekl, znamená to, že tím myslel, že má slabý řetězec, ale vypravuje se jinými cestami, které nemají defekty, jak vysvětlil v poslední části své Sunen. Tak se na to odkazuje, jelikož je to důležité. Je tomu tak, protože všichni vypravěči tohoto hadísu jsou spolehliví, kdomě Marzúka. Az-Zahabí pravil: *“Nikdo od něho nezaznamenal, vyjma Abú Bekra an-Nehšeliho.”* Avšak al-Háfiz (Ibn Hadžar) pravil v at-Tehsíb (10/87): *“Myslím, že je jeden z těch, co přišli potom.”* Pak pravil: *“Charakteristické - Merzúk, Abú Bukejr at-Temímí al-Kúfi. Vypravoval od Seída bin Džubejra, Ikrimy a Mudžáhida. A Lejs bin Abí Sulejn, Isráíl, Omar bin Muhammed bin Zejd al-Omarí, as-Sewrí a aš-Šarík od něho zaznamenali. Ibn Hibbán ho uvedl v knize as-Sikkát (Spolehliví). Jeho místo původu je Kúfa, ale pobýval v Rejji. A on (Ibn Hadžar) uvedl v jeho biografii, že je spolehlivý. Někteří studenti tomu špatně porozuměli, ale není důvod pro tento zmatek, protože Háfiz (Ibn Hadžer) myslel, že první Abú Bekr byl druhý (Abú Bukejr). Kdyby tato dvě jména odkazovala na stejnou osobu, jak si myslel Háfiz, tak je hadís autentický. A pokud jde o dva odlišné lidi, tak je hadís hasan, protože Merzúk je přijatelný, když vypravuje cestou od Šehra bin Hawšeba.*

³⁹ Sahíh – zaznamenal Bucháří (1/518, 2/157 a 172 a 323, 3/60-61, 11/241, 12/303 z al-Feth) a Muslim (33).

⁴⁰ Sahíh – zaznamenal Muslim (1830).

*Soudném dnu před Ohněm pekelným. A kdokoli z něčeho viní muslima ve snaze ho pošpinit, Alláh ho zadrží na mostě do Pekla, dokud nevezme zpět, co řekl.*⁴¹

Pomlouvání srdcem

Vězte, že mít o někom špatné myšlenky je zakázáno, tak jako mít o něm špatnou řeč. Takže, stejně jako je zakázáno mluvit druhým o chybách ostatních, je podobně zakázáno mluvit o tom k sobě a chovat o něm zlé myšlenky. Alláh praví:

اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ

Střeďte se přílišného podezřívání druhých, vždyť některá podezření jsou hříchem!
(Hudžurát: 12)

A Abú Hurejra, budiž s ním Alláh spokojen, vypravoval, že Posel Boží ﷺ pravil: **“Pozor na podezřívání, neboť věru podezřívání je nejméně pravdivá forma řeči.”**⁴²

Hadísů se stejným pochopením, jaké jsem zde uvedl, je mnoho.

Pomlouvání srdce znamená: Když má srdce pevné přesvědčení a chová zlé myšlenky o někom. Ale pokud jde o pohnutky, která se příležitostně objevují v něčí mysli nebo když hovoří sám k sobě, tak dokud nejsou tyto myšlenky ustanoveny a pokračující, je to omluveno dle shody učenců. Jelikož nemá volbu ve věci zastavit to, aby se to neobjevovalo nebo se od toho osvobodit, když se to objeví. Toto je pochopení, které bylo autenticky ustanoveno (v textech).

Posel Boží ﷺ pravil, **“Vskutku, Alláh dovolil mé Ummě to, co jim duše našeptávají, dokud o tom nemluví (veřejně) nebo podle toho nejednají.”**⁴³ 40 Učenci praví: **“Toto odkazuje na hnutí, která se objevují v lidské mysli, ale nejsou tam usazena nebo ustanovena.”**

A pravili: **“To platí bez ohledu na to, zda se myšlenky týkají pomlouvání, nevíry atd. (tj. je to prominuto dokud se to tam neusadí). Takže (například) pokud se něčí mysl zaplní myšlenkami o nevěře, ale jsou to pouze myšlenky, aniž by měl v úmyslu je provést, a pak se zbaví těchto myšlenek, když se objeví, tak není nevěřící a ani na něm není žádný hřích. Již dříve jsme stanovili, v kapitole o (vnitřním) našeptávání, autentický hadís, v němž společník řekl: **“Posle Boží! Někteří z nás nacházejí věci v našich myšlenkách, které jsou příliš hrozné, než aby se o nich mluvilo.”** Tak on ﷺ pravil, **“Toto je potvrzení víry!”**⁴⁴**

A toto platí i pro další zprávy, které jsme uvedli v oné kapitole, které jsou chápány stejně. Důvodem, proč jsou tyto myšlenky omluveny je to, co jsme uvedli dříve, že těmto myšlenkám nejde zabránit. Spíše je člověk pouze schopen zabránit, aby se tyto myšlenky

⁴¹ Sahih – zaznamenal Buchárí (8/113-116) a Muslim (2769).

⁴² Sahih – zaznamenal al-Buchárí (10/484 z Al-Feth) a Muslim (2563).

⁴³ Sahih – zaznamenal Buchárí (5/160 z Al-Feth) a Muslim (127 a 202).

⁴⁴ Sahih – Zaznamenal Muslim (202). Pozn.: Tento hadís ukazuje nadšení a entuziasmus společníků v příkazování sobě dobrého, zakazování zlého, takže by bojovali i proti zlým pohnutkám, které jim prochází myslí. Ale jelikož je nemožné objevovat takové pohnutky a zabránit jim jak tehdy, tak i teď, ptali se na to Proroka ﷺ. Jeho odpověď znamená, že jejich snaha zbavit se těchto myšlenek je jejich silnou vírou a jejich láskou k dobru.

usadily a ustavily v jeho mysli. Protože srdce je rozhodné a odhodlané v tom, že tyto myšlenky jsou zakázány.

Takže kdykoli se tyto myšlenky, které sestávají z pomlouvání nebo jiného hříchu, v mysli představí, je vaší povinností je zahnat, odvrátit se od nich a uvést nějakou omluvu nebo vysvětlení, které změní to, co je zjevné.

Abú Hamid Al-Ghazzálí uvedl v Al-Ihjá': „Pokud by se ve vašem srdci měly objevit špatné myšlenky, tak ty jsou našeptáváním šejtána, které do vás vložil. Tak je musíte popřít a odmítnout, protože on je určitě nejhorší z hanebníků (fásik).” A Alláh stanovil:

إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ فَتُصِحُّوا عَلَيَّ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ

Přijde-li k vám hanebník s nějakou zvěstí, snažte se ji objasnit tak, abyste z nevědomosti své nepoškodili lidi a abyste nemuseli litovat toho, co jste učinili.

(al-Hudžurát 6)

Tak vám není dovoleno věřit Iblísovi.

A pokud existují o někom nějaká znamení, že je pokřivený, jenže on naznačuje opak, pak není dovoleno o něm chovat zlé myšlenky.

Mezi znamení, která značí, že někdo o druhém chová zlé myšlenky je, že vaše srdce se oproti dřívějšímu změní, utíkáte od něho a shledáváte ho nesnesitelným. Jste líní, když přijde na to se o něj zajímat, projevovat mu laskavost a dělat si starosti, když páchá zlo. A věru se šejtán přibližuje k srdci osoby při nejmenší známce chyb projevovaných lidmi a vloží to do vás, zatímco si myslíte, že tyto věci se objevují díky mazanosti, inteligenci a pozornosti. Ale věřící vidí se světlem Alláha. Tedy tato osoba mluví s klamy a zlými komploty šejtána.

A pokud vás o tom informuje důvěryhodná osoba, tam mu nevěřte ani ho neodmítejte za účelem nemít zlé myšlenky o žádném z nich.

Kdykoli vám přijdou na mysl zlé myšlenky o některém muslimovi, tak zvyšte svůj zájem o něho a buďte na něj laskaví, protože to rozlobí ďábla a zbaví vás jej. Pak do vás nebude vkládat takové myšlenky ze strachu, že to jen zvýší vaše prosby za tu osobu.

A kdykoli se dozvíte o nedostatku nebo chybě na jiném muslimovi založených na důkazech, které nelze odmítnout, tak mu poraďte v soukromí a nedovolte šejtánu, aby vás svedl, tak, že vás pozve a přivede k pomlouvání. A když ho napomínáte, tak ho nenapomínejte šťastní a potěšení, že víte o jeho nedostatku. Aby to nebylo, že on k vám vzhlíží s úžasem a vy na něj shlížíte blahosklonně. Raději učíte svým záměrem zbavit ho jeho hříchu, zatímco si o něho děláte starosti, jako si děláte starosti o sebe, když se u vás objeví nedostatek. A jeho zbavení se nedostatku bez vašeho napomenutí (tj.sám od sebe) by pro vás mělo být vítanější než díky vašemu napomenutí.”

Toto jsou slova Ghazalího.

Stanovili jsme dříve, že projeví-li se u někoho hnutí zlých myšlenek pro druhou osobu, měl by tok myšlenek odříznout. Ale to je do chvíle, kdy existuje nějaký (šarí'atský) vyhlášený prospěch z toho, že (na osobu) myslíte takovým způsobem. Takže pokud takový důvod existuje, chování myšlenek na jeho nedostatky je dovolené, stejně jako varování před nimi, jak lze vidět v džerh (kritice) určitých svědků, vypravěčů a jiných, co jsme uvedli v kapitole “Jaké druhy pomlouvání jsou dovoleny”.

Pokání a litování pomluv

Vězte, že je žádoucí u každého, který se dopustí hříchu, aby spěchal k pokání za něj. Pokání s ohledem na práva Alláha musí splňovat tři podmínky:

1. Jednotlivec musí okamžitě přestat s hříchem.
2. Musí cítit lítost a smutek, že se toho dopustil.
3. Musí slíbit, že už se k tomu nevrátí.

Pokání s ohledem na práva lidí musí splňovat tři výše uvedené podmínky a ještě čtvrtou:

4. Odebrat útlak, který byl na osobu uvalen nebo poprosit za odpuštění nebo se z toho vyznat.

Tak je povinné pro osobu, která se dopustila pomlouvání, aby se kála podle těchto čtyř podmínek, protože pomlouvání se týká práv lidí, tak musí hledat odpuštění u osoby, kterou pomlouval.

Je dostatečné, aby řekl “pomlouval jsem tě, tak mne prosím zprosti tohoto hříchu,” nebo ho musí informovat i o tom, co o něm říkal?

Podle učenců šáfi'ovského mezhebu existují dva názory:

1. Jeho objasnění, co řekl (když pomlouval) je podmínkou. Kdyby byl zproštěn bez informování o tom, co řekl, omluva neplatí, jako kdyby byl zproštěn z ukradení peněz neznámé hodnoty.

2. Informace o tom, co řekl (když pomlouval) není podmínkou, protože to je něco, co by člověk nemohl tolerovat a tedy odpustit. Takže dozvědět se, co přesně říkal, není podmínkou v kontrastu s ukradenými penězi.

První názor je silnější, neboť lidé mají schopnost odpustit určité druhy pomlouvání, ale ne jiné.

A pokud je ten, kdo byl pomlouván, buď mrtev a nebo nepřítomen, tak jedinec je omluven z usilování o jeho odpuštění. Avšak učenci praví: “Měl by za onu osobu hodně prosit a žádat pro něj odpuštění a také udělat mnoho dobrých skutků.”

Vězte, že je lepší pro toho, kdo byl pomlouván, zprostit pomlouvače jeho hříchu, ale není to jeho povinnost. Protože je to vzdání se a propadnutí něčího práva, takže volba je na něm. Avšak je silně doporučeno (muta'kkida), aby ho očistil a jeho muslimský bratr mohl být osvobozen od škody hříchu a mohl uspět v obdržení Boží velké odměny odpuštění a lásky. Alláh, nejvyšší, praví,

الَّذِينَ يُتَّقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ وَالْكَاطِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

Ti, kteří krotí hněv svůj a odpouštějí lidem. Bůh věru miluje ty, jež dobro činí. (Al Imran 134)

Patříčný způsob, jak bys měl umožnit prominutí, je připomenout si že věc je již stala a nejde ji vzít zpět. Pak není od nás správné bránit svému muslimskému bratru využít šance dostat odměnu a zprostit ho.

Alláh praví:

وَلَمَنْ صَبَرَ وَغَفَرَ إِنَّ ذَلِكَ لَمِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ

A věru ten, kdo trpělivý je a odpouští to je a vskutku věc doporučená Alláhem.

(Aš-Šúra: 43)

A On praví:

حُذِ الْعَفْوَ

Zvol shovívavost

(A'ráf 199)

Veršů podobných těmto je mnoho.

A v autentickém hadíse Posel Alláha ﷺ pravil: “A **Alláh pomáhá Svému služebníku, dokud služebník pomáhá svému bratru.**”⁴⁵ 42

Aš-Šáfi (Alláh mu budiž Milostiv) pravil: “Kdokoli usiluje, aby byl potěšen, ale není potěšen, je šetán.”

Lidé z minulosti by recitovali:

“Bylo mi řečeno: Ten a ten o tobě mluvil špatně

A když mladík vyrazí, aby ponižoval, je to hanba

Tak jsem pravil: Přišel k nám a vyslovil omluvu

Daň krve za hřích – to je pro nás omluva”

Takže to, co jsme zde uvedli ohledně povzbuzení pro osobu, aby zprostila a odpustila druhému pomlouvání, je správné.

A k tomu, co se vypravovalo od Sajida bin al-Musajjiba, že pravil: “Neodpustím tomu, kdo mne utlačoval.” a od Ibn Sirína, že pravil: “Neodpustím mu to a nedovolím mu to, protože Alláh mu zakázal pomlouvání a já nikdy nedovolím, co Alláh zakázal” tak to je buď neautentické nebo mylné.

To proto, že osoba, která někomu něco odpouští nedělá zakázané dovoleným. Naopak, pouze se vzdává práva, které je mu věnováno. Text Koránu a Sunny jasně značí, že je doporučeno odpouštět a vzdávat se práv, která jsou specifická pro tento případ. Nebo možná mohou být Ibn Sirínova slova chápána jako: “Nikdy si nedovolím, abych byl pomlouván.” To by bylo správné, neboť věru, když osoba praví, “Hledám zpět svou čest u toho, kdo mne pomlouval,” nedovoluje, aby to bylo děláno. Naopak zakazuje každému, aby ho pomlouval, právě tak jako zakazuje, aby byli jiní pomlouváni.

Pokud jde o hadís, “**Nejste schopni být jako Abú Demdem – když vycházel z domu, říkal, “Vzdávám se své cti jako almužny pro lidi.”**” Znamená: Nebudu usilovat o spravedlnost u těch, kdo mne utlačují, ani v tomto světě ani na Věčnosti.

To je užitečné k odstranění překročení, které existovalo před zproštěním, ale co se odehraje potom, pro to je nutné nové odpuštění. A u Alláha leží úspěch.

Ohledně klevetění

Již jsme uvedli jeho zákaz stejně jako důkazy pro takový soud i to, co bylo zaznamenáno ohledně trestu za něj. Také jsme uvedli jeho definici, bylo to však stručné. Nyní dodáme více k jeho vysvětlení.

Imám Abú Hámíd Al-Ghazalí (rahimahulláh) pravil, “Z větší části se klevetění (nemíma) připisuje osobě, která bere prohlášení osoby (o jiném jedinci) a vypravuje ho zpět tomu, o

⁴⁵ Sahih – zaznamenal Muslim (2699).

kom se mluvilo. Příkladem toho je, když někdo řekne: “Ta osoba o tobě říkala to a to.” Avšak klevety nejsou omezeny na tento jediný příklad, ale naopak jeho rozsah je: Vystavovat to, co někdo nesnáší, aby bylo vystaveno, ať ten, od koho vypravuje, nebo ten, kdo příběh vypravuje nebo třetí strana to nenávidí. A je to stejné, je-li to odhalení řečí nebo psaním nebo gestikulací atd. a bez ohledu zda to, co je vypravováno, má vztah k něčím skutkům, nebo slovům nebo chybám, které má, nebo něčemu jinému. Takže realitou klevetění je: Šířit toho, co má být soukromé a odhalit to, co nenávidí, aby bylo odhaleno. Osoba musí být zticha ohledně toho, co vidí (nebo slyší) z činů lidí, vyjma toho, co prospěje muslimovi nebo zabrání, aby byl spáchán hřích, když to bude vypravovat.”

A on pravil:

“Komukoli jsou předány klevety (nemíma) a je mu řečeno: “Ta a ta osoba to o tobě řekla,” od toho je vyžadováno šest věcí:

1. Nesmí mu věřit, protože ten, kdo to předává je klevetník (nemmám) a klevetník je hříšná osoba (fásiq), takže jeho zprávy jsou odmítnuty.⁴⁶
2. Musí mu zakázat to dělat, poradit mu a doložit ohavnost jeho činu.
3. Musí ho nenávidět kvůli Alláhu, neboť věru je on nenáviděn v očích Alláha a nenávidět kvůli Alláhu je povinnost.
4. Nesmí mít zlé myšlenky o osobě, od níž vypravuje, podle slov Božích:

اجْتَنُوا كَثِيرًا مِنَ الظَّنِّ

“**Střeďte se přílišného podezřívání druhých**” (al-Hudžurát: 12)

5. Co vám bylo vypravováno (o někom) by nemělo způsobit, abyste špehovali nebo tu věc dál vyšetřovali, poněvadž Alláh praví:

وَلَا تَجَسَّسُوا

“**A nevyzvídejte**” (al-Hudžurát:12)

6. Neměl by být pro sebe potěšen s tím, co zakázal klevetníkovi. Neměl by vypravovat o klevetách, které mu byly předány, že by povídal, “Ta a ta osoba o mě řekla to a to”, protože pak by se sám stal klevetníkem a dopouštěl by se toho, co zakázal.”

Bylo vypravováno, že muž přišel k Omaru bin Abdul’azízovi, Alláh mu budiž Milostiv, a řekl mu něco o jiné osobě. Tak mu Omar řekl: “Pokud si přeješ, můžeme případ vyšetřit. Pokud lžeš, spadáš pod verš:

إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا

Přijde-li k vám hanebník s nějakou zvěstí, snažte se ji objasnit (Súra al-Hudžurát: 6)
a pokud mluvíš pravdu, tak spadáš pod verš

هَمَّازٍ مَشَاءٍ بِنَمِيمٍ

klevetníka s pomluvami obcházejícího (Kalem: 11)

A pokud si přeješ, můžeme tu věc přehlédnout.” Tak muž pravil, “Prosím přehlédni to, vůdce věřících! Už se o tom nikdy nezmíním.”

⁴⁶ Toto je založeno na slovech Alláha (ve významu): **Vy, kteří věříte! Přijde-li k vám hanebník s nějakou zvěstí, snažte se ji objasnit tak, abyste z nevědomosti své nepoškodili lidi a abyste nemusili litovat toho, co jste učinili.** (Súra al-Hudžurát 6)